

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... \$3.50
Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily
in the United StatesIssued every day except Sundays
and Legal Holidays.
50,000 Readers

Telephone: CORTLANDT 4687.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

Telephone: CORTLANDT 4687.

NO. 204. — ŠTEV. 204.

NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 30, 1918. — PETEK, 30. AVGUSTA, 1918.

VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

Oficijelna poročila

Francosko poročilo.

Pariz, Francija, 29. avgusta. — Tekom dneva je šla naše napredovanje naprej v okraju Canal du Nord, do katerega smo dospeli ob celi njegovi dolžini, razven v bližini Catigny in Sermaize. Zavzeli smo Quesnoy gozd, severoiztočno od Exuvilly ter Beaurains.

Nadalje proti jugu smo zavzeli Noyon po ostrem boju ter napredovali do južnega roba Haplincourt. Južno od Noyon smo se polastili južnih obronkov gore St. Siméon ter zavzeli Landrimont in Morlinecourt. V roke nam je padlo več sto jetnikov.

Med Oise in Aisne so naše čete na različnih točkah prekorale reko Ailette in sicer severno in južno od Champs, kljub močnemu odporu sovražnika. Guyn in Pont St. Mard se nahajata v naših rokah.

Belgijska komunikacija. — Naši oddelki so napadli v pretekli noči na fronti treh kilometrov severno in južno od Laumarek železnice ter prodrli v sovražne pozicije. Vse svoje cilje smo dosegli ter ohranili. Zadalj smo sovražniku težke izgube ter priveli nazaj do vedetdeset neranjenih jetnikov, ki so pripadali šestim različnim polkom in razvnetega tudi strojne puške, bombe in drug vojni material.

Dnevno poročilo. — Tekom noči se je vršilo ob celi fronti ob Somme živahno obstreljevanje. Nemške čete so vzpizorile v lotarinskem sektorju več presenetljivih napadov, ki pa so ostali brez uspeha. Francozi so s svoje strani vzpizorili dva napada na sovražne postojanke v Champagne ter ujele petnajst jetnikov.

Angleško poročilo.

London, Anglija, 29. avgusta. Nočno poročilo. — Uspešni napadi, katere so od 8. avgusta naprej izvedle čete četrte, tretje in prve angleške armade, so imeli za posledico, da so postale sovražniške pozicije ob stari bojni fronti ob Somme nevdržljive.

Na celi fronti ob Bapaume južno je bil sovražnik prisiljen opustiti, razven jetnikov tudi topove in drugi vojni material ter vse ozemlje, katero si je s tako velikanskimi stroški pridobil tekom marea in aprila. Dospeli smo na zapadni breg reke Somme, nasproti Briu in Peronne ter zavzeli Hem.

Severno od Hem smo napredovali na splošni črti Combles, Morval, Beaulencourt in Fremicourt. Danes so se na tej fronti vršili ostri boji in nemški oddelki, ki so skušali zadržati naše napredovanje, so imeli velike izgube. Danes zjutraj so se novo-zeleandske čete polastile mesta Bapaume ter pogule iz njega zadnje straže sovražnika.

V sektorju severno od Bapaume skuša sovražnik še vedno držati svoje pozicije. Naše čete so po ostrih bojih krog Vraucourt, Ecoust St. Mein in Henrecourt-les-Cagni kot napredovale ter ujele večje število sovražnikov.

Severno od Scarpe so bile naše čete potom današnjih uspešnih operacij v stani ustanoviti se zopet v pozicijah na Greenland griču, iz katerih jih je v tork potisnil sovražnik s protinapadom. Tekom dneva smo nadalje pridobili na ozemlju na obeh straneh Lawe reke, severno od Bethune ter tudi iztočno od Nieppe gozda.

London, Anglija, 29. avgusta. Dnevno poročilo. — Južno ob Somme smo tekom noči vzdržali svoj pritisk ter napredovali v iztočni smeri. Severno od Somme, do okolice Fintaine-les-Croisilles, je potekla noč miru.

V angleškem sektorju ob reki Scarpe je zvedel sovražnik močne protinapade tekom noči in sicer iz točno in južno-iztočno od Visen-Artois, iztočno od Boiry Notre Dame ter v bližini Gavrelle. Te napade se je zavrnilo po ostrih bojih.

tekem katerih je imel sovražnik velike izgube. Tekom noči smo svoje postojanke zapadno od vasi Oppy nekoliko umaknili in sicer radi ponovnih napadov sovražnika.

Število jetnikov, katere smo ujeli od 21. avgusta naprej, prekaša 26.000. V istem času smo za plenili nekako 100 topov.

V zadnjih bojih severno in južno od Somme so igrali tanki aktivno ulogo ob vseh mogočih prilikah ter nudili izvrstno službo v sodelovanju z infanterijo in drugim orožjem.

Nemško poročilo. Berlin, Nemčija, 29. avgusta. — Pomeranski in zapadno pruski polki so večer zopet zlomili na pade sovražnika. Uspešno podpirani od bojnega ognja svoje artilerije so vsaki pot zavrnili sovražnika.

Boiry Notre Dame je bil središče ostrega boja. Trikrat se je razvaline tega kraja izrgalo iz rok sovražnika s pomočjo protinapadov. Po novem sovražnem napadu na večer je ostal kraj v rokah sovražnika.

Glavna sila angleških napadov je bila obrnjena proti vrtemburškemu polku na obeh straneh A. ras-Cambrai cest. Sedenkrat je so viražnik zamen naskočil. Tanki so zopet in zopet šli naprej po cesti in v bližini nje in sledila jim je infanterija v globokih formacijah. Napad se ustavilo z ognjem naših strojnih pušk in naših topov, ki so prišli naprej do prednjih črt. Kjerkoli je prodrl sovražnik v naše pozicije, se ga je povsod poglono nazaj na uspešen način.

Južno od Croisilles in južno-iztočno od Mory se je zavrnilo angleške napade. Južno-zapadno od Bapaume se niso vršile nikake infanterijske akcije. Oster angleški ogenj je bil obrnjen proti mestu samemu.

V bitkah, ki so se vršile v torka za Thillois, se je odlikoval 206. infanterijski polk. Dasiravno ogrožen od zadaj od sovražnika, ki je prodrl črto, je devet kompanij tega polka držalo iztočni rob kraja do zadnje patrone in nato z bajoneti. Na svojo lastno inicijativo so tri kompanije istega polka prišle na pomoč tovarišem ter vrgle sovražnika iz mesta.

Severno od Somme je obnovil zgodaj zjutraj sovražnik svoje napade med Flers in Curliu. V bližini Hardecourt je prodrl našo črto. Grenadirski polk cesarja Francie je vrgel sovražnika nazaj v lju-tem protinapadu. Pri tem so mu pomagale heške čete.

Razmere v Avstriji.

Curliu, Švica, 29. avgusta. — Trije italijanski častniki, ki so pobegnili iz nekega ogrskega ujetniškega tabora, sta povedala, da so živilske razmere v Avstriji in celo na Ogrskem strašne za srednje sloje; rečno kmetstvo in mestno prebivalstvo, da pa imajo boljše stoječe kmetje in delavci lepše življenje kot kdaj poprej.

Avstrijski častniki ne pozdravljajo nemških. Ako pridejo Nemci v kavarno ali gostilno, Avstrijski takoj odidejo. Vskladno je že do skrajnosti sit vojne in za poročila s fronte se ne briga nikdo.

Hrane bo prihodnje zimo pri-manjkovalo, ker je bila žetev povsod slaba.

Kornilov baje živ.

Pariz, Francija, 29. avgusta. — Ruski revolucionar Vladimir Burčev pravi, da je dobil iz Rusije poročilo, da je general Kornilov še vedno živ, čeprav so že ponovno poročali o njegovi smrti.

Tozadevno brzojavko je priobčil londonski "Temps".

Pozdravljeni v ameriški metropoli!

V nedeljo popoldne ob dveh se vrši v Aeolian Hall v New Yorku tretji letni koncert Zveze Jugoslovanskih Pevskih društev. To je čisto priprosto dejstvo ter se glasi rekako suhovarno kot kaka običajna časnikarska vest. Kljub temu pa tiči v tem kratkem stavku neizmerno veliko 'n' s tem se hoče mo pečati v naslednjih par izjav-janjih.

Če posežemo nazaj v zgodovino slovenskega priseljevanja v Ameriko, vidimo najprej veliko razoranost in poudarjeno nezavednost med vsemi onimi, ki so prišli v Ameriko škat si boljših življenjskih pogojev. Sprva so prišli farmerji in ljudje, ki so se hoteli stalno naseliti v Združenih državah ter priti polagoma do bago-stanja.

Za njimi so prišli de'arci in tok naseljevanja v Ameriko iz slovenskih krajev je vedno bolj naraščal ter zavzel končno obseg, ki je naravnost ogrožal obstoj in procvit slovenskega naroda v njegovi pravi domovini od Triglava do Kulpe. Vse te izselitve je gnala v Ameriko želja, da si materialno o-pomorejo ter postanejo gospodar-ski neodvisni. Materialna stran je bila glavna in vse drugo je bila le stranska in skoraj brez-pomembna stvar.

Ko pa so se naši rojaki v Ameriko že ustanovili ter uspehi na tem ali onem polju, se je oglasilo v njih tudi ono, česar ni mogoče za-treti in naj živi človek v dobrih ali slabih razmerah.

Oglasila se je v njih potreba, da dajo duška ne le svojim materi-jalnim stremeljenjem temveč tudi duševnim.

Materialno so bili v večji ali manjši meri na varnem, in tako je povsem razumljivo, da se je pričelo med Slovenci v Ameriki delo-vati tudi v kulturnem oziru. Tesno spojene s vsakdanjim življenjem so bile podpirne in do-brodelne organizacije in povsem naravno je, da se je pričelo giba-nje med Slovenci ravno na tem polju.

Kakorhitro se je zadostilo toza-devnim potrebam, so šli Slovenci v Ameriki korak naprej, ter vsta-novili svoja zabavna in družabna društva. To je bil drugi korak njihovega duševnega življenja v Ameriki.

V tej in oni naslednji se je vsta-novilo klube, čitalnice, pevska društva in plošna izobraževalna društva. Med vsemi temi pa ni bilo ni-kake zveze, kajti vsako posamezno društvo je imelo za cilj da zado-sti potrebam dotične naselbine. Med temi društvi kot kulturnimi činitelji so bila pevska društva go-tovo najbolj važna v vsakem ozi-ru. Vzbujača in gojila so namreč narodno zavest med Slovenci v Ameriki, ki bi drugače zapadli mrt-vilu v težkem boju za vsakdanje življenje ter izgubili brez sledu.

Uspeh v zraku

Francoski zrakoplovec je izstrelil tekom sedmih mesecev petdeset nemških aeroplanov.

S francosko armado v Franciji, 29. avgusta. — Poročnik Rene Fonek, najslavnejši francoski sedaj živeči zrakoplovec, je izstrelil iz leta meseca januarja letošnje-ga leta petdeset nemških zrakoplo-voev. Skoraj z vsemi zrakoplovi, ki katerih stroje je razdeljal, se je boril v zraku.

Samo med 16. in 22. julijem jih je izstrelil enajst.

Nekemu časnikarskemu poročevalcu, ki ga je vprašal, kakšne taktike se poslužuje, je odgovril: — Taktika? — Jaz se ne poslu-žujem nobene taktike. — Rečem pa, da sem večino svojih uspehov dosegel s tem, ker se mi je posre-čilo polletni višje kot se je pa na-hajal sovražnik.

V boju, ki sem ga imel 16. juli-ja, sem napadel dva nemška stro-

Slovenska pevska društva so o-hranila v srcih naših rojakov v Ameriki plamen ljubezni do naše ožje in širše domovine, zavest, da pripadamo Slovenci ogromni slo-vanski družini, kateri je določena od usode velika naloga bodoče preosnove sveta.

V tem smislu lahko rečemo, da so bila slovenska pevska društva v Ameriki ono, kar je dajalo roja-ke skupaj ter jim neprestano stav-ljalo pred oči potrebo ohraniti si svojo narodno individualnost ter stremeti z vsemi silami za napred-kom našega naroda.

Ta pevska društva v Ameriki pa so imela eno veliko napako. V nj-hovem delovanju ni bilo ničesar smotrenega. Preveč so bila k-ravej na ter niso imela nikakega stika med seboj.

Ljudje, ki poznajo ameriško slovenstvo, in ki mu žele ves na-predek, so spoznali to napako ter sklenili o-pomoči temu z usta-novitvijo zveze pevskih društev, ki naj bi delovala na kulturnem po-lju po jasno začrtanemu programu in v vsakem ozi-ru smotreno.

Tako se je rodila ena najbolj važnih naših kulturnih naprav v Ameriki. To je bilo videti takoj, ko so združena pevska društva vzpizorila svoj prvi koncert v Johnstownu in to je bilo videti tu-di lanske leto ob priliki prireditve drugega koncerta v Cleve'land, O.

Veliko bolj pomemben pa je le-tošnji koncert, kajti vršil se bo v sru-ču Združenih držav, v največ-jem mestu na svetu, v New Yorku. Vršil se bo ne le pred sloven-skim občinstvom, temveč pred šir-šo slovensko javnostjo, zastopano v New Yorku ter tudi pred ameri-škim občinstvom kateremu bo dana prilika spoznati se s krasoto in mi-lino slovenske narodne in umetne pesmi.

Slovenska pesem! Kdor pozna tebe, pozna dušo slovenskega in jugoslovanskega naroda, pozna njega boj, njega slavno, a žalost-ro preteklost in njega najbolj čiste aspiracije. Gleda mu dušo kot v zrcalo in vidi vso plemenitost in vso nežnost te duše.

Kdor pozna slovensko pesem, ve tudi, da je ta narod kulturn in da je vreden biti polnovreden član velike družine narodov.

V pomembnih in odločilnih ča-sih živimo sedaj. Svetovna vojna pomeni za nas BITI ALI NE BI-TI, življenje ali smrt, vstajenje ali pogin.

Veliki možje zav-zniških narodov so prišli po natančnem študi-ranju razmer in želja posameznih narodov, prizadetih v sedanjih ve-likih vojni, do prepričanja, da je treba dati tem malim narodom po-polno svobodo in neodvisnost, če se hoče svet trajno zavarovati pred katastrofami kakoršna je se-daj.

Amerikanci v akciji

Pariz, 29. avgusta. — Z ameri-ške fronte, ki se nahaja ob Vesle ter v okraju Juvigny, poročajo o težkih bojih.

Ko so dospeli večeraj zjutraj A-merikanci do Bazoches, zapadno od Pismes ob reki Vesle, so si na vse načine prizadevali zavzeti mesto, toda sovražne strojne pu-ške so jim nudile strahovit od-por. Ker je bilo pa v štabnem na-črtu, da se mora to mesto iztrgati sovražniku, je prišla infanterija

ja, katere je ščitilo šest drugih. Dvignil sem se nad oba zrakoplo-va ter vrgel na nju bombe. Ko me je začelo zasledovati ostalih šest, sem jim s srečnim manevriranjem všel.

Vprašate me, na kako razda-ljo streljam? — Ponavadi na raz-daljo 150 metrov. Če je razdalja tako velika, sem gotov, da zae-mem. Če je večja, streljam na sle-po srečo.

Do tega prepričanja pa so pri-šli šele potem, ko so spoznali, da so ti na'od' zbog svojih duševnih vr-lin vredni dobiti prostost iz rok velikih plemenitih, prostih narod-cv.

Do tega prepričanja so prišli in sklenili vreti vso veliko utež svo-je sile na stran tehtne, kjer se nahajajo usode zavezniških in ob-enem tudi usode malih, dosedaj tlačanih slovenskih narodov.

Zmaga zaveznikov bo obenem tudi zmaga svobode, zmaga demo-kratičnih načel in uničenje avto-kracije kot jo predstavlja Nema-cija in Avstrija.

Ko smo enkrat dobili Jugoslo-vani od strani zaveznikov zagoto-vio, da nam bodo stali na strani do konca, da nam pomagali k ure-njenju naših teženj, je naenkrat prišla za nas tudi dolžnost poka-zati zavezniškemu narodom in pred-vsem Ameriki, da nismo le sposo-bni za svobodo, temveč da tudi zna-mo v polni meri ceniti vse dobro-te, katere so nam naklonili z nji-bove strani.

Pojavila se je naloga pokazati ameriškemu občinstvu, da smo Ju-goslovani že sedaj in kljub vsem o-viram od strani avstrijskih trino-gov kulturni narod in da smo po-stali tak ed-nole s svojo lastno mo-čjo in s svojim lastnim delom.

Najzlaže pa pokažemo to ameri-ški javnosti z našo pesmijo, ki je ed-ni nepokvarjeni in čisti izraz in odsev naših čustev, naših želja in aspiracij ter obenem tudi zvezi- naše civilizacije.

To so imeli v mislih možje, ki so sklenili vzpizoriti tretji koncert Zveze Jugoslovanskih Pevskih društev v New Yorku.

Hoteli so namreč predstaviti širši ameriški javnosti jugoslovansko pesem ter jo s tem še bolj utrditi v prepričanju, da je ta narod vreden svobode, kajti narod, ki ima tako lepe pesmi, izražajoče vso njegovo bol, vse njegove težnje in ki je tekom sedanje vojne na ta-ka jasn način s krvjo pot-dil svo-je prisego, da hoče biti prost, vre-den pomoči, katero so mu v tako obilni meri naklonili zavezniški.

V nedeljo bo prvič v zgodovini Jugolovanstva v Ameriki zaorila pred širšo ameriško javnostjo ju-goslovanska in slovenska pesem in prepričani smo, da bo ta dan eden najbolj značilnih in pomembnih v kulturni zgodovini jugoslovanske-ga življa v Ameriki.

Vsled tega pozdravljamo prav-z srca slovenske pevce, ki so pri-tiheli iz daljnih krajev, da pripo-morejo k večjemu uspehu priredi-tve. Pozdravljamo vse, ki bodo priča velikemu uspehu naših pev-cv in ki bodo odnesli seboj do-mov zavest, da naša ideja zmaguje in da bo zmagala, da bo dan svo-bode kmalo napočil in da bo kma-lo na prosti jugoslovanski zemlji zaorila naša zmagoslavna himna:

"NAPREJ ZASTAVA SLAVE!"

napomoč artilerija, ki je začela obstreljevati hiše, v katerih so se nahajali sovražniški streli.

Današnje poročilo naznanja, da so Amerikanci dobili premoč-ter da že obkolujejo mesto.

Manj srečne so bile pa ameri-ške čete pri Fismete. Sovražnik je najprej celo noč obstreljeval me-sto, protu jutru je pa vzpizoril splošen napad.

Amerikaneem ni kazalo druge-ga, kot umakniti se, nakar so pri-šli Nemci v mesto.

Ko so se Amerikanci umikali, jih je sovražnik obstreljeval s strojnimi puškami, ki so se naha-lje na bližnjih gričih.

Potop španske ladje.

Pariz, Francija, 29. avgusta. — Sem je dospelo poročilo, da je nek nemški podmorski čoln potopil špansko križarko "Crusa". Časopisje pravi, da bo to povzročilo veliko krizo v odnosajih, ki vlada-jo zdaj med Španko in Nemcijo.

Kako narašča angl. armada?

TRDNO ZAUPANJE NA VSEJ FRONTI, DA SE SEDANJA O-FENZIVA NE MORE IZJALOVITI. — RUPPRECHTOVA IN KRONPRINCOVA ARMADA. — NEPOPIŠNO JUNAŠTVO. — V BOJIH SE POSEBNO ODLIKUJEJO KANADSKÉ ČETE. — NEMŠKI JETNIKI. — PIŠE PHILIP GIBBS.

Vojnopo-čevalski gl. stan, 28. avgusta. — Izza večerajšnjega dne so naše čete zopet napredovale. Napredovanje se je izvršilo na več točkah med Scarpo in Arrasom. Naša fronta se razprostira severno in južno od Bapaume, do Trones, Bernafaya in Vautu, kjer so se že v prejšnjih letih vojne vršili izvanredno vroči boji.

Hvala Bogu, naši možje zdaj ne umirajo več, da si to ozemlje osvoji, pač pa žrtvujejo svoja življenja, da delajo pot zmagal-cem in napredujočim.

Vsled slabega zdravja nisem bil par tednov na fronti, zdaj sem se pa vrnil, da pregledam, kaj se je izpremenilo v tem času.

Ko sem bil odšel, je stala proti nam Rupprehtova armada. Stela je nad 250 tisoč svežih čet, naj boljše izvežbanih vojakov. Nekaj njegovih divizij je sicer odšlo kronprincu na pomoč, vseeno smo pa morali ubiti, če je ta arma-da dovolj močna, da bo zavstavlila naše prodiranje ali če bo dovolj močna, da nas bo napadla.

Kot sem že rekel, se je pa izza onega časa precej izpremenilo. — Sedaj je sovražnik v defenzivi in najbrže že težko prenaša udarce, ki padajo neprestano na njegova pleča.

Inicijativa napada je popolno-ma v naših rokah. Mi smo ga na-padli na več točkah in smo ga — premagali.

Izza 8. avgusta smo vjeli pribli-žno 50 tisoč nemških vojakov in zaplenili približno 500 topov.

Ni se pa izpremenilo samo bo-jišče, pač se je pa izpremenil tudi duh, ki navdaja borilce. Naši vojaki se bore, da dosežejo čim-prej zmago in z zmago vred mir. To je njihovo edino upanje, ki se jim je pa že začelo vresničevati. Pa tudi sovražnik je precej iz-premenil svoje mnenje. Oni nem-ški vojaki in častniki, ki so začeli svojo ofenzivo dne 21. marea, so danes povsem drugačnih misli kot so bili tedaj. Zdalj niti malo ne mi-slijo na to, da bi zmagali na za-padnem bojišču. Sedaj žele vzdr-žati se že vsaj toliko časa, da bi se začela mirovna pogajanja.

Veliko jih je pa tudi, ki pravl-jo, da jim ni popolnoma nič mar, kakšen mir napoč, ampak hrepe-ne ed-nole po tem, da bo mir.

S svojimi častniki so zelo neza-dovoljni in nekateri, ki sem jih danes videl, so žnjimši se več kot nezadovoljni. Vjeli so jih Kanad-ci v okolici Monchy in bilo jih je več kot dva tisoč.

Ko so se bližali svojim že prej vjetim tovarišem, so jih veselo po-zdravljali in jim klicali "bravo". Nemški vojaki torej smatrajo jetništvo za veliko srečo.

Med njimi je bilo tudi nekaj častnikov, ki so hoteli še v jetništvu izjaviti svojo avtoriteto. Ko se je eden med njimi pogovarjal z navadnim vojakom, mu je re-kel da mora stati "habhtah!". Vojak se mu je pa nesmešnil ter odvrnil: — Sedaj ni več habhtaha. Zdalj je vse končano. Veliko smo pre-trpeli pod vami, v jetništvu smo pa vsi jednaki.

Vojaki so se zelo pritoževali nad svojimi častniki. Izjavili so, da so jih neprestano pitali z no-šimi upanji na zmago ter da so žnjimši brutalno postopali.

Pa tudi častniki se ponavadi v-dajo v svojo usodo. Samo enega sem videl, ki je bil še vedno aro-ganten in pepotenen. Kljub te-mu, da so mu dokazovali, koliko je zaveznikov in kolikor potreb-ščin imajo, je odkimoval z glavo ter izjavil, da se ne more nem-ški armadi ničesar zgoditi.

Povedali so mu, koliko Nemcev je bilo vjetih, toda on je rekel, da to ni nič ter da se je vse to zgodilo v soglasju z nemškimi na-rti.

Da, je odvrnil kanadski čast-nik, — toda naši načrti niso vaši. Videl sem prihajati skupine jetnikov. Vsi so bili bledi in upa-dli. Med njimi jih je bilo tudi ne-kaj lahko ranjenih. Vsi so se pa držali na smeh in vsem se je bra-lo z obrazov veselje.

Prihod Kanadcev je pomenil največje presenečenje za Neme-ce. Zadržki so slišali o njih, ko so prodirali proti Roye zveno s Fran-cozi. Nemcem ni niti v glavo pa-dlo, da se bodo sestali žnjimši se-verno od Arrasa. To je bil izvr-sten uspeh tajnega manevriranja.

Sedaj imajo Kanadej v rokah Bois du Sart. Najbrže so zavzeli še nek drugi gozd v bližini, toda nisem gotov. Vem pa, da v tej smeri neprestano prodirajo.

Danes zjutraj sem se sestel s Kanadej, ko se je začelo napredo-vanje in ko so začela po telefonu prihajati prva poročila o zma-gah. Nemci so se umaknili pri Cherisy in njihov zastorni ogenj je bil precej redek.

35. nemška divizija, ki je se-stavljena iz samih zapadnih Prus-ov, je prišla napomoč 214. divi-ziji ter vzpizorila par protinapa-dov. Sedaj je pa že izgubila po-gin in se je začela umikati. 214. divizija je pa skoraj popolnoma razdejana in se je ne sme več smatrati za vojskujočo se enoto.

Jetniki so pripadali raznim stotnijam in bataljonom. Vjeli smo tudi nekega bataljonskega po-veljnika in adjutanta. Ta uspeh je tem značilnejši, ker se je na-pada vdeležilo primeroma le ma-lo tankov in ker je naša infante-rija zavzela gnezda strojnih pušk večidel brez pomoči tankov.

V Roexu so vjeli precej nem-ških vojakov in enega častnika. S tem častnikom sem se pogovarjal in v pogovoru mi je povedal, da se že dolgo časa čisto nič ne zani-ma za vojno.

— Bog jo odločuje, — je rekel, — in Bog jo bo odločil.

Nemci se ne bodo mogli več dol go vzdržati na tej črti in oni do-bro vedo, da se ne bodo mogli. — Po mojem mnenju se bore samo vsled tega, da pridobe par dni ča-sa, predno se umaknejo na svojo staro obrambno črto na drugi strani Peronne.

Izza 21. marea so se Nemci na vse načine prizadevali, da bi kaj dosegli, toda vsi njihovi uspehi, ki so bili le srednje važnosti, so se izpremenili v poraze in v umi-kanje.

Sedaj jim je menda jasno, da na zapadnem bojišču ne bodo nik-dar izvojevali zmage.

Ukrajinski kmetje.

London, Anglija, 29. avgusta. Iz avtoritativnih poročil, ki so do-spela zadnji čas, je razvidno, da se kmečki upori v Ukrajini nada-ljujejo ter da se ukrajinski kme-tje skoraj neprestano bore z nem-skimi in avstrijskimi silami. Ze-lezničarska stavka še zdaj ni kon-čana. Štrajkarji so na več mestih znatno poškodovali železniško progo.

Poroča se, da v zapadnem delu Sibirije češko-slovaška armada napreduje. Zadnje dni so baje za-vzeli Verhne Uđinsk, ki leži 60 milj vzhodno od Bajkalskega je-zera.

V Kavkazu niso Turki več na-padli mesta Baku. Prihod angle-skih čet je zelo navdušil civilno prebivalstvo. Ljudje si na vse na-ma, da so mu dokazovali, koliko je zaveznikov in kolikor potreb-ščin imajo, je odkimoval z glavo ter izjavil, da se ne more nem-ški armadi ničesar zgoditi.

Povedali so mu, koliko Nemcev je bilo

"GLAS NARODA"

NEW YORK PUBLISHING COMPANY
(Slovenian Daily)
Printed and published by the
(a corporation.)

FRANK BAKER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and address of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list na Ameriko \$3.00 Za celo leto na mesto New York \$3.00
in Canada \$3.50 Za pol leta na mesto New York \$1.50
Na pol leta \$2.00 Za četrt leta na mesto New York \$1.00
Za četrt leta \$1.00 Za tiskanje na celo leto \$0.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenredno nedelje in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")

Printed every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly \$3.50.

Advertisement on agreement.

Dopis brez podpisa in osebni se ne priobčujo.
Denar naj se blagovito pošilja po — Money Order.

Pri sprejemni kraji naročnikov prosimo, da se nam tudi preloži
namani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA" New York City.

82 Cortlandt St., New York City.

Telephone: 2876 Cortlandt.

Volja naroda

000

Ena največjih značilnosti v zgodovini je stališče, ki ga je zavzel ameriški narod. Ena največjih značilnosti je, kar je ameriška demokracija pokazala, ko so zahtevali od nje koncentracijo sile in odgovornost v tej veliki krizi.

Ameriški narod je brez najmanjšega pomisleka sprejel za svojo politiko, katero mu je priporočil njegov govornik, predsednik Wilson. Brez pomisleka je izročil svojemu predsedniku orodje in mu dal na razpolago vsa mogoča sredstva, da izvede to politiko.

Predno je izbruhnila sedanja vojna, je povsod prevladovalo mnenje, da se demokracija država ne more dovolj izkazati v velikem vsestranskem boju.

Govorili so, da so demokracije vse preveč ljubosumne na individualne pravice, da se v demokracijskih državah vse preveč govori, predno se prične delati, da so mnenja preveč razdeljena, da bi bilo mogoče skupno zavzeti orožje in skupno zmagati.

Vse te presodke je pa ameriški narod odstranil s tem, da je dokazal ravno nasprotno.

Ta uspeh, krasen uspeh v duševnem in fizičnem oziru je bil dosežen zategadelj, ker je ameriški narod dokazal, da zna razločevati dobro od slabega.

Kljub temu pa se še dobi semtertja kak človek, ki se predrzne napadati predsednika.

Toda ljudje, ki ga napadajo, govorijo mrtve jezike. Govore besede, ki ne eksistirajo niti v srehi niti v mislih ameriškega naroda.

Ameriški narod ima samo en cilj. Edini cilj, ki ga hoče doseči stotiljski narod je pa uspešno izvajanje vojne.

000

Italija in Jugoslavlani

000

Spomladi je sklenila Italija z Jugoslavlani pogodbo, ki je bila zelo značilna za zavezništvo in za njihovo diplomacijo v tej vojni.

V tej pogodbi so jasno izraženi ideali demokracije in mednarodna pravica, za katero se bore zavezništvi. Ta pogodba je praktično dokazala, da je mogoče harmonizirati nasprotujoče si narodne težnje na podlagi pravičnosti.

Ali se bo Italija držala tega principa? Vsak je bil prepričan, da se ga bo.

Tega mnenja je bil ministrski predsednik Orlando in za njim so se skupili vsi liberalni člani kongresa.

Finančni minister, prof. Nitti, je pred par tedni zagotovil dopisniku newyorskemu "Timesu" v Rimu, da Italija v resnici misli ono, kar pravi.

Toda baron Sonnino, italijanski zunanji minister najbrže ne misli tega.

"Giornale d'Italia", ki je Sonnino glasilo, je pisal pred par tedni:

— Jugoslavlani smo povedali, da se ne sme nič razpravljati o ozemljiskih vprašanjih.

Toda pogodba, ki je bila podpisana meseca aprila v Rimu in katero je potrdil ministrski predsednik Orlando, vsebuje sporazum med Italijo in Jugoslavlani glede ozemlja ob Jadranskem morju.

Italijansko reakcionarno časopisje izjavlja, da ni nobene razlike med Sonnino in Orlando, in da je vsakdo, ki pravi, da obstoji kakšna razlika, zlobec.

Če pa Sonnino organ zavija pogodbo, katero je podpisal Orlando, mora obsejati med obema precejšnja razlika.

Isti "Giornale d'Italia" je pred tremi meseci priobčil nek članek, v katerem je izrazil simpatije napram Avstriji ter zabavljal nad Slovence.

Ali je mogoče, da italijanski narod sovraži svoje zavezništvo in ljubi svoje stare sovražnike?

Če čitamo Sonnino časopis, pridemo do tega zaključka.

Italijansko liberalno časopisje podpira soglasno Orlando in njegovo politiko napram Slovanom, ki se bore za svobodo.

"Popolo d'Italia", glasilo radikalcev, ki se zavzemajo za to vojno, je natančno pojasnil ta slučaj s tem, da je rekel, da mora Italija izbirati med ideali Mazzinija in ideali Metternicha.

Mazzini je zastopal ideje harmonije in sodelovanja med svobodnimi narodi. Metternich je bil pa mnenja, da narod sme zaslužiti ozemlje svojega sosedu, če ga more.

Njegovo geslo je bilo zasejati sovraštvo med narodi.

Iz tega, kar sedaj piše časopisje, je razvidno, da je Sonnino podelen Metternichu.

Ostali zavezniški narodi so prepričani, da se Italija ni prevzela vsled zadnje svoje zmage meseca junija letošnjega leta.

Ali je res v svojem zmagovalstvu pozabila pogodbo, katero je sklenila, ko je bila vsa bojna sreča obrnjena proti nji?

Zavezniški svet je uverjen, da bo ostala Italija zvesta Mazzinijevim principom.

000

V kratkem času bomo objavili v našem listu vse podrobnosti glede četrtega posojila svobode.

Zaenkrat povemo le toliko, da se ne bo nihče kesal, kdor bo kupil obveznico četrtega vojnega posojila. V nobeni banki na svetu ne morete bolj važno naložiti svojega denarja kot če ga daste na razpolago vladi Združenih držav.

Ali zaupate v moč Amerike?

Ali ste prepričani o njeni nepremagljivosti?

Če ste, ji posodite svoj denar in s tem povpešite zmago!

Foch je na vse pripravljen

Slavni francoski vojaški kritik pravi, da je general Foch na vse pripravljen. — Ludendorffu sta odprti dve poti.

Pariz, 28. avgusta. — Maršal Foch prodira, general Mangin udarja med Oise in Aisne, general Humbert med Lassigny in Noyon, dočim udarjajo Angleži ob Aleri, severno od Arrasa.

Vsakemu udatcu pa sledi novo napredovanje, kar povsem jasno dokazuje, da so zavezništvi v premoči. Napadi v severnem delu na sektorju med Albertom in Arras se neprestano večajo, kar dokazuje, da stopa angleška armada progresivno v akcijo.

Položaj, ki je zavladal v zadnjem času na bojišču, mora zelo razburjati nemško vrhovno poveljstvo. Sovražnik se mora sedaj prilagoditi novim razmeram ter mora študirati, kaj bo ukrenil, če se bo zavezniško napredovanje na daljevalo.

Med nemškimi armadami se je že najbrže začela širiti govorica o porazih, katerih so Nemci vsak dan deležni.

Hindenburg ne more več razglasiati:

— Vse je dobro. Sovražnik se je naveličal vojne in je začel hrepeneti po miru. Ta mir, ki bo napočil, bo pa pravi nemški mir.

Ludendorff mora hote ali nehoti priznati, da je vojna sreča obrnila, ter da Nemci več ne zadajajo udarcev, ampak da jih dobivajo in sicer z vedno večjo močjo.

Ludendorffu preostajata zaenkrat dve poti. Najbolj priprosta pot je umakniti se in sicer na široki fronti in dovolj daleč, tako kot je bil storil Hindenburg leta 1917. Nemci bi se torej umaknili na Hindenburgovo črto, ki je dozdaj nepoškodovana. Koliko časa bo pa ostala nedotaknjena, je pa seveda drugo vprašanje.

Toda pomisliti je treba, da se je Hindenburg marca meseca leta 1917 sam umaknil, predno je bil z vso silo napaden. Izbral si je fronto, ki se mu je zdelo po njegovih mislih najbolj ugodna. Zavezništvo napadajo brez prestanka in tudi tedaj ne bodo prenehali z napadi in napredovanjem, ko bodo dospeli do Hindenburgove črte.

Narč maršala Focha je, da se ne sme dovoliti sovražniku nobene počitke. Vsled tega je torej jasno, da ima na razpolago veličansko množino vojakov in dovolj vojnega materiala in drugih potrebščin.

Ta Fochova premoč bo pa prej narasla kot se bo pa zmanjšala, kljub vsem prerokovanjem raznih nemških vojaških gospodov.

Glavno vprašanje je pa:

— Ali se bo mogel Ludendorff pred zimo zadostno vstavljati sovražnikom ter si zagotoviti pozicije, ki mu bodo nudile za zimo popolno varnost?

Od časa do časa so bile dane časopisne informacije glede izgub. Oficijsko se je razglasilo, da imata obe stranki zelo velike izgube. Nemci že dve leti ne priobčajo svojih izgub in ne delajo nobenih tozadevnih poročil.

Pa tudi Francozi molče, Angleži pa, ki so znani kot veliki ljubitelji resnice, brez strahu priobčajo svoje izgube. Ravno kar so izjavili, da jih je bilo 900 tisoč ubitih.

Prepričan sem, da bodo tudi Združene države delale po vzgledu Angležev.

V teh štirih letih je vojna zahtevala silne žrtve. Pred kratkim je pariški cenzor dovolil objaviti nemške izgube. Baje so izgubili Nemci v teh štirih letih šest milijonov mož, izmed katerih jih je bilo poldrugi milijon mrtvih.

Kako je mogoče določiti, četudi približno, izgube take sile? Jaz vem približno, koliko Francozov je bilo ubitih, pa mi ni dovoljeno povedati. Vsled tega se tudi ne strinjam s poročilom, da je bilo ubitih poldrugi milijon Nemcev.

Nemogoče je reči, da bi bile njihove izgube večje kot so bile zavezniške na zapadnem bojišču. Nemci so vjevali težke bitke na Poljskem in v Vzhodni Prusiji.

Nemci so polklicali pod orožje vse, kar more nositi puško. Razred 1919 je najbrže že na bojni črti. V prihodnji zimi bo tvoril glavno ojačanje letnika 1920, zaenkrat z možmi, ki so ozdravili in delavci, katere bodo vzeli iz tovarni.

Po odhodu poslanika Mihajlovića

(Nadaljevanje.)

V nedeljo, 25. t. m. je priredil Jugoslovanski Narodni Svet poslaniku Ljubomiru Mihajloviću intimni poslovilni večer, katerega so se poleg njega udeležili upravitelj poslanstva Jofrem Simić, predsednik Jug. Nar. Sveta dr. A. Biankini in vsi člani Sveta, ki bivajo ali ki so prišli tega dne v Washington. Pri banketu je bilo držanih več govorov, ki so vsi izražali velike simpatije in ljubav do odhajajočega poslanika in v katerih je bila upravn programatično izražena neomahljiva odločnost tako Jug. Nar. Sveta kakor ameriških Jugoslovancev, da vstrajajo na oni poti, po kateri so dosedaj hodili in na kateri je bil z njimi vedno tudi g. Ljubomir Mihajlović.

Prvi je govoril dr. A. Biankini kot predsednik Jug. Nar. Sveta, ki je v toplih besedah naglašal vse zasluge Ljubomirja Mihajlovića za naše gibanje v Ameriki, njegovo veliko privrženost do Jug. Nar. Sveta in njegovo redko in pravočno objektivnost napram vsem trem vejam našega naroda. Rekel je, da ni g. Mihajlović kljub svojemu iskrenemu srstvu nikoli in ni za trenutek dopustil, da bi srbstvo prevladalo nad hrvatstvom ali slovenstvom in da je bil sijaen njegov pogled, kako se ne more in ne sme nikoli biti Hrvat "povlašiti", niti Srba "pašokčiti". Ideje, katerih je prejel poslanik Mihajlović, so ideje onega, na srečo, ogromnega dela našega naroda, ki vidi svojo srečnejšo bodočnost le in edino v popolnem združenju celega našega naroda z enakopravno svobodo, enakopravnim vplivom in enakopravno neodvisnostjo. Jug. Nar. Svet, tako se je izrazil dr. Biankini, sledi ravno pot svojega programa, katero mu je narod predpisal. Na tej poti bo tudi ostal, vstal pa bo odločno proti vsakemu, kdor bi ga hotel odvrtiti od te poti. V krizi, katero prehaja, ima glavno besedo narod. Naš narod se nahaja danes samo v domovini in v Ameriki. Tam in tukaj so vrhovni forumi, katerim se ima vse podrediti. To je vedel tudi poslanik Mihajlović in zaradi tega je bilo in je moglo biti njegovo skupno delovanje z Jug. Nar. Svetom solidarno in uspešno.

V imenu Jug. Nar. Sveta je izročil nato dr. Biankini poslaniku Mihajloviću prekrasno dozo za svaščice iz zlata in platine kot spomin na skupno preživele dni in v znak iskrenega spoštovanja, katero goji Jug. Nar. Svet do svojega neumornega sotrudnika.

Za dr. Biankinijem je vstal Don Niko Gršković ter izpregovoril v poletu in z zanosom govornika, kakoršen je samo on:

"Ko ste, gospod poslanik, prispeli pred poludrugim letom v Ameriko, so nam rekli Vaši stari znanci in spoštovatelji: prihaja poslanik, ki hoče biti i oče i mati našemu izgnanemu narodu. In bili ste narodu i oče i mati, bramba in zaščita.... Vaše ime izgovarja narod s ponosom. Vaša dela pa blagoslovijo z enako hvaležnostjo Srbi, Hrvati in Slovenci.

Vedriilo se je in svetilo naše nebo, ker je na njem plapolala zastava našega edinstva, katero je dvignila Vaša roka in branil Vaš um. Bili smo ponosni in veliki, ker smo imeli ponosnega in koreninjskega zastavonošo in vodjo.

Toda sredi belega dne ni trajala dolgo naša vedrina in niša sreča: pooblašilo se je in potemnelo naše nebo, da nam težko zagrmijo: Odhaja naš poslanik....

Stisnilo se je sree, zaplakala duša, skrčila se desnica vseh onih, ki se klanjajo častitomu imenu, zlatemu poštenju in svetlemu umu Vašemu.

Na naši zastavi se rdeči prva kaplja krvi, s katero jo krstijo in posvečuje naš prvi zastavonoša. In duša našega naroda plaka danes, toda ne od boleti, ker je naučena, da trpi in mrje brez plakanja in jadikovanja, temveč od nevolje, ker ne more zaradi sebe znositi se in osvetiti nad onimi, ki trgujejo z imenom in narodno častjo. In da ne verujemo v Pravico in Previdnost, bi obtoževali danes i nebo i zemljo.... ali vera v značo Resnice in Pravice nam pravi, da naj ne tugujeemo, ker odhajate Vi tja, kamor mi ne moremo. Vi greste, da razpršite temo, rušite stare ograje, uničujete stare zablode, ki so nam že dosedaj zadale toliko težke rane.

Na tem trnjevem potu, pri tem svetem poslu bo z Vami dobri ženi našega naroda, bo z Vami in za Vami misel, želje, desnica in kri vseh onih, ki polagajo z žulji in zalivajo s krvjo temelje edinstva in svobode celega našega naroda.

Vi se poslavljate od nas. Ne bomo se več ogrevali na bistrosti in toplini Vašega pogleda, ne bomo več čutili toplega stiska Vaše desnice, toda v najtežjih časih borbe, ki se je šele pričela, in truda, ki nas čaka, bomo občutili, da je Vaša duša in srce z nami, in imeli bomo v borbi dve sreči: eno, da ljubimo in posvečujemo vse ono, kar je veliko in plemenito, drugo pa, da mirzimo vse, kar ste tudi Vi prezirali, in to je laž in krivica.

Edini in nerazdružljivi hočemo biti v ljubezni in mržnji.

Dajemo Vam na pot ljubezen in to mržnjo, od Vas prosimo in sprejemamo to ljubav in mržnjo kot najlepši spomin in amanet.

Ljubezen do naroda in za njegovo svobodo, mržnja do laži in podlosti, nepomirljiva borba proti lažnjivcem in podležem, bo ostala tudi nadalje močna in neodoljiva gonilna sila in vez, ki bo vodila Vas in nas pri bodočem delovanju. Vi odhajate, ali duh Vaš in Vaše sree ostaja med nami.

Lepa duša in plemenito sree onega, kateremu izročate, četudi le začasno, uradne dolžnosti, je nam najboljše jamstvo, da se bo nadaljevalo iskreno in sporazumno delovanje med Jug. Nar. Svetom in poslanstvom kraljevine Srbije in ojačilo. Zavedajoč pa se odgovornosti, katero nosimo pred narodom in pred svojo zavestjo, hočemo slediti poti, po kateri smo dosedaj hodili, ker menimo, da je popolnoma ravna. Daleč je od nas celo sama misel, da bi se komu usiljevali, še manj pa grozili, toda tudi pri tej priliki povdarjamo, bomo stopili v odprti borbi proti vsakemu, pa naj bi bil kdorkoli, kdor bi poskušal postaviti se proti jasno izraženi volji celokupnega našega naroda, posvečeni s krvjo naših najboljših sinov in trpljenjem naših zaslužjenih bratov, in to je, da se osvobodijo in zjedini celokupen naš narod in da postavi tako osvobođen in zjedinen take temelje svoji bodoči skupni državi, na katerih mu bo zanjane razvoj in napredek, ta jo, da bo enak drugim svobodnim in naprednim narodom.

Vi, gospod poslanik, ste podali do danes nešteto dokaze in neprecenljive žrtve, da smo v tem sklepu, v žrtvah in v načinu enotni in slojni. Vsled tega sprejmite pri začasnem razstanku z nami na to iskreno zahvalo za Vaše dosedanje delovanje, istočasno pa tudi najtrdnjejši vero, da bo Vaše delovanje in borba tudi naša, a dal Bog in dobra pamet celega našega naroda, da Vas skoro pozdravimo na onem mestu, ki Vam pripada po Vašem umu in sreči, in da bodele tudi Vi dobili v skupni naši in srečni domovini zadovoljstvo in nagrado za Vaše delovanje in žrtve, katere ste doprinesli za osvobodjenje in zjedinenje Srbov, Hrvatov in Slovencev v eni narodni, demokratski državi — Jugoslaviji."

(Dalje prihodnjič.)

Trditve, da bo v letniku 1920. približno 400.000 mladenčev, je nekoliko pretirana. Obenem pa tudi dvomim, da se bodo ti mladenčji tako junaško borili kot so se oni leta 1914 in 1915 ali pred Verdunom leta 1916.

Če so ohranili moralo, gotovo niso mogli ujeti fizični degeneraciji, ki je nastala vsled velikega pomanjkanja hrane po celi Nemčiji.

Nove nune.

V kapeli pri Ursulinkah v Clevelandu, O., je bilo te dni posvečenih 22 nun. Vse, razven ene, so iz Clevelanda.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA", NAJ-
VEČJI SLOVENSKI DNEVNIK
V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900.

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUŽE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave. "M", So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:

GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Ely, Minn., Box 480.
JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624 — 2nd Ave., W. Duluth, Minn.
MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Station RFD. Box 17, Denver, Colo.

Vsi dopisi, tikačji se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljke, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.
Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Zapisnik fantovske seje

000

Postava nova je izdana, širom sveta razposlana: Vsak fant mora se ženiti, ali pa v armado zdaj stopiti.

So se fantje v Dunlo zbrali, so tako-le zborovali: "Treba je nekaj ukreniti ter postaviti zadostiti.

Andrej Kašica bil izvoljen za predsednika soglasno. S tem bil vsak je zadovoljen, klical "živel" je vsak glasno.

Louis Strle zapisnik vodi, pero namaka v črni vodi, že piše vse, kar govorijo, vse fantovske želje.

Jožef Arhar je predlagal, da bi ples se odraževal: dekleta bi se povabila, za ženitev se jih zasnubil.

Jožef Hribar nato reče: "To me še pri sreči peče, dobiti ženko si mlado, bilo bi zares lepo."

Anton Tavčar govori: "Kam tako se nam mudi? Nikdo ni še zrel za ženitev, kdor na bradi ni občutil britev."

K besedi se priglasi Jernej Selod, nasvet je fantom take dal: "Naj bi deklet si vsak dobil, čeprav po bradi se ni kosil."

Serež Jože to-le pravi: "Glejte, to je že v naravi, da se ribice pare, ptički in ptice skup letajo."

Ivan Košar reče to: "Dekle imeti je res lepo."

(toda bolje se je oženiti, kot pa skrivaj ljubiti.)

Zgajnar Jože po sobi hodi, trdi, da so žabe žive v vodi, tri dni sel je žejen spat, da pa je najboljši celibat.

Sedi za mizo Janez Susa, nič ne reče, le posluša. Posvetil se čevljarski je obrti, pa za enkrat se še ne opeti.

Strel France je govoril, To-le bo on storil: Prišel bo na veselico, dobil si bo boljše polovico.

Zakrajšek Jože premišluje, narč za ženitev snuje; kaj bil bi vedno sam, rajši stopil bo v zakonski stan.

In ta naš Nik Černe, ajemu ženitev godba je; trebot imi on dosti že, zato ženitev odklonil je.

Mat. Gregorac je bolan, zato je bil zadran; naznanil zbora to novico, da bi deklet rajše kot pa potico.

Od tu odšel je Anton Zavrl, v dekletu lepo se je ozrl; postal je naznanilo to, da prišel na veselico bo.

Tako smo zborovanje dovršili, na zdravje čase izpraznili, lahko nocoj si zeleli, in se domov razšli veseli.

A. O.

PREKLIC.

Kar sem jaz govoril zoper Mary Zagar in Joe Vilez, je popolnoma neresnično, zatorej jaz prosim, da mi oprostita.

De Puc, Ill. Mihael Bodlaj.

Boljšje zdravljenje za manj denarja.

Profesor Doktor B. F. Mullin
Slovenski zdravnik-specijalist
411-4th Avenue, Pittsburgh, Pa.

(Nasproti glavne pošte, Četrta poslojica od Smithfield St., Pazite na napis z mojim imenom.)

Jaz sem nastarejši zdravnik-specijalist za Slovence v Pittsburghu. Zdravim že več kot 38 let boje moške in ženske. Ozdravil sem že na tisoče in tisoče oseb in morem tudi vas. V zdravilju raznih bolezni imam največjo izkušnjo. Rabim samo najboljša zdravila. Imam najboljši električni stroj za preiskavanje, potom katerega se vidi celo vaše telo kot na dlan. K meni prihajajo ljudje od blizu in daleč, da jih zdravim. Zdravim razne bolezni uspešno in nazlo. Govorim čisto slovensko. Moje cene

Pod Robom.

Povest. — Spisal Ivo Trošt.

(Nadaljevanje.)

Ali ni bil povsod doslej Mednik? Znan kot stiskac in oderuh, Maselje pa dobre volje gostilničar, ki se je rad pošalil s pivei in bil spoštovan sosesčan? Resnica je bila pa vendar, da je bil prav Maselje, ki je zavaroval, če že ne naravnost prodal sorodnika Simna stiskaču Medniku in se slednjič — tako sta sodila po njegovih lažeh oba Podrobarja — se tako grdo skesal zaradi stave, Resnica je bila vendar tudi, da je prav Mednik vzel Simna v službo in ga pustil v dosedanjih kočih. Mednik je bil tisti, ki si je prizadeval spraviti oba na pravo pot in celo stavil na to, da se mu posreči delo miru in sprave.

To negotovost in zadrego je opazil tudi Mednik ter takoj vedel, da je zadel. Zato jima pojasni z resnim licem, skoro na kes in jok nakremženim:

— Če ne verjameta, pojdita vprašat k Maselju, pa vama bo povedal, da ni Simen dolžan več Maseljevega računa kot polovice; lahko bi pa ne bil nič, ko bi hotel Maselje. Le pojdita in se prepričajta, saj ni daleč!

Po tel besedah se okrene Mednik vstran.

Simen pa pogleda Rezo, da bi čital vsaj v njenih očeh namen, če bi šla ali ne — se zahvaliti ali očitati — nemoštvo. Ona mu ne svetuje ničesar. Simen se pa odloči naglo:

— Danes pa res ne grem, naj bo že kakorkoli. Pregrdo je napravil z menoj, da me je prodal.

Tedaj se zopet oglasi Mednik: — In prav to je bila vajina rešitev. Pomagal vama je k pravi vrednosti, kar je več vredno za vaju in zanj, kot žrtvovana svota. Ti, Simen, ni pustiš na dolg neizplačano svoto za čuvajsko službo. Streljuno si prejel ali tvoja žena. Kože ti izplačam danes ali pa vzamem na dolg, pa sva bot.

— Torej me ne boste tožili? — vpraša Podrobar ves srečen.

— Ne. Zakaj pa?

— In me ne boste pregnali izpod

Roba?

— Kako? Če ostanem še nekaj let moj čuvaj, kar upam, bom jaz tebi dolžan, pa ne ti meni, zakaj dobro si se držal. To ti lahko povem.

Simen je zopet čutil toploto v drgetajočem sren in po vsem životu ga je obšla prijetna zavest, kakor da ga je zopet obhajalo gorlo solnce zlate mladosti. Prestopal je z ene noge na drugo in same sreče ni vedel, kaj bi govoril.

Reza je bolje in hitreje umevala, kar se je zgodilo z njima. Zato se je hitro ponudila ne brez samozvesti:

— Oče Mednik, kaj pa s purani?

Mednik zopet dvigne desnico iz žepa do ušesa, se umišlja, pa ne reče ničesar.

Reza je bila prepričana, da pomeni to, kako drago jih zaračuna. Pa je sklenila sama naprej začeti s pogajanjem:

— Lahko vam jih plačam, oče Mednik, ali pa dam druge — povrnem. S Simnom bova pisala na Hrvaško. On je delal tam v Šumahu, pa pozna take gospodaje, ki redijo to rdečeglavo nesrečo.

— Hm! Nesrečo — pravite! Za vaju je bila nesreča. Sicer bi... Stavka ni končal, ker se je preje domislil nekaj bolj važnega, zato je vprašal: — Kakor kaže, imate denar poleg nesreče.

— Nekaj sem prihranilo, hvala Bogu! Seveda, ker sva se vas bala. Piščeta sem prodala, jajca, par kokoši in maslo naše svice ter utrčila nekaj novecev. Za silo, ali bolje: za vas imava v sili še sivo kožo na prodaj, saj je tvoji ženi letos odnesla največ piščet. Drugo naj poravnata tista polovica od Maseljeve dobljene stave.

Začuden je gledal Mednik samozvestno Podrobarico ter jo vprašal smehljaje:

— Ali nista prav nobenega novčiča zapravila ta čas, kar Simen več ne letika po gostilnah?

— O, sva, pa še precej!

— Od kod sta pa vzela? Ob tem

vprašanju pogleda Mednik Simna

pomenljivo po strani. Hotel mu je menda reči: — Pa ne da bi bil ti služil dvema gospodarjema: sebi in meni?

Reza ga reši te neprijetne sumnje, ko potrdi:

— To je bil ves denar, ki ga je dobil Simen od ustrelenih in ujetih živali pri vas, potem za nabrane zdravilne koreninice po gozdu, za izdelane grablje, vile, kosišča, žlice, kuhališče in podobno suhoro. Denar, ki sem ga prejela jaz, a ga je Simen res zaslužil ter ne zapil. Tako je.

— Tako-o-o! — se začudi Mednik ter nadaljuje na glas: To je pa celo dvojna vajina sreča. Po poti, kakor sta začela, bom lahko v par letih ponosen, da imam poleg svojega lovišča tako mirnega, treznega in marljivega sosedo.

Reza je pogledala Mednika, kakor da je danes zares sva mod. Poznala je, da je sedaj le pravi čas, ko se zmenita za purane. Zato je silila še z večjim pogumom:

— Pa naredimo račun še za tiste štiri turške žlobudrave, oče Mednik, prosim.

— Za štiri, praviš! Ah se nisva zmenila za osem? — vpraša odločno gospodar in komaj zadržuje dobrovoljo, da mu ne zasije pregodaj z lica.

— Seveda — za osem, kar je res, je le res. Toda... hiti Podrobarica zopet v skrbih.

Mednik ji pa seže v besedo:

— Toda s teboj se danes ne mudi nič zaradi puranov — narediva že s Simnom. Ni ves, Podrobar!

Simen samo prikimava.

Mednik pa govori razsodbo:

— Narediva pa kar po staroslovanskem načinu, ko so ljudje namesto denarja dajali še dragocene

kože divjih živali. Ti mi prineseš prihodnje leto na ta račun kožo tištega lisjaka, ki ga letos nisi mogel ne ujeti in ne sestradati, in pa kožo tiste kune, ki je tvoji ženi letos odnesla največ piščet. Drugo naj poravnata tista polovica od Maseljeve dobljene stave.

— Prav, prav! — pritrdi Simen, kakor skesan grešnik, ko prejme odvezo.

Reza pa vpraša vsa radostna: — Samo to še želim vedeti, oče Mednik, če bi bila koža drugega lisjaka in druge kune tudi do

bra?

(Dalje prihodnjic.)

— Tudi, tudi! — potrdi Mednik in gre za prodajalno mizo, potegne iz predala ozko, pa dolgo knjigo vseh dolžnikov planjaviške fare.

Črna, oguljena je bila in vsa preveč popisana od znotraj — pravo narobe — pribežališče grešnikov.

V nekaj trenutkih je vedel Simen, za koliko je lažji pri Medniku od lani ter za koliko težji sam zase kot gospodar pod Robom.

Žena je še nekaj nakupila, potem sta se odpravila domov.

Mednik ju še opozori ob slovesu:

— No, k Maselju pa danes vendar še ni treba stopiti, da se mu zahvalita, ne, za to bo še čas.

Simen pogleda ženo, Reza pa pravi:

— Spodobilo bi se, ne rečem. Mišim pa, da bo v bodoče še prilžnost za to.

— Hm, kakor hočeta! — se čudi za njima Mednik.

Simen izpregovori, kakor da se opravičuje:

— Pa me je le prodal. Kar je res, je res.

Odšla sta.

Nebo se je v tem času razvedrilo. Na jesensko osivelo in rujavo gričje se sijalo zlato solnce. Podrobarja sta stopala hitro, dasi se jima ni preveč mudilo, zakaj doma je opavljala posle hišne gospodinje Režina mati. Pot se jima je odlegala, kakor da imata pe

roti. Stopala sta pa molče, polna najslajših, najblažjih čustev, še stokrat lepših in prijetnejših kot tisti dan, ko sta prav po tem potu stopala med vriskajočimi svati od poroke.

VI.

Tista velika misel, združena s tiho željo, ki jo je gojila Podrobarica še izza casa, ko se je prepirala s Simnom, je uveljavljala svojo moč ne le pod Robom, marveč tudi drugod. Sosed Robar, ki ni bil še nikdar zelo sporazumljen s Podrobarjem in ki navzlic večkratnemu zatrdilu domačemu župniku še ni umrl, se je izjavil glasno in razločno pred pričami, da ga tako zelo veseli mir pri Podrobarju, da mu gre rad za botra, če bi bilo treba.

(Dalje prihodnjic.)

Z ameriško armado

Iz kakšnega materiala sestojte razne ameriške enote. — Slabo vreme ovira prodiranje.

Z ameriško armado v Franciji, 29. avgusta. (Piše J. B. Wood). — Citatelje bo gotovo zanimalo, če jim povem, iz kakšnih vojakov sestajajo nekatere ameriške armadne enote. Vzemimo naprimer skupino vojakov, ki se nahaja na bojni črti v bližini nekega mesta, ki je slavno po vsem svetu zastran svojih izdelkov iz stekla.

Ti ljudje so prišli v zakope 19. junija. V onih dneh je neprestano deževalo in zemlja je bila pokrita z blatom. Kolesa težkih avtomobilov so bila do osi v blatu, vojaki so ga pa gazili do gležnjev.

V daljavi pred njimi se je rdečilo nebo. Topovi so grmeli in jim naznanjali, kakšen sprejem jih čaka.

Ko so tako stopali v taktu, so bili podobni velikanskemu stroju, katerega namen in nalogo sta — uničiti prusko silo.

Toda naša artilerija ni dolgo časa molčala. Prišleci so naenkrat spoznali, kako znajo artileristi skrbeti za svoje. Ki se nahajajo za fronto. Komaj so se oglasili naši topovi in poslali svoje izstrelke nad glavami prodirajočih, so sovražniški topovi vtihtili.

Med vojaki je bilo veliko Italijanov.

— Zakaj se pa ne borite za svojo lastno deželo? — sem jih vprašal.

— Mi smo Amerikanci. Zakaj se pa vi ne borite? — me je zavrnil eden med njimi.

Dognal sem, da je bilo v tej skupini 45 odstotkov anglosaške pokolenja; 25 odstotkov je bilo ruskih židov, deset odstotkov je bilo španskega, deset odstotkov slovanskega pokolenja.

Razen teh so pa bili zastopani tudi Francozi, Španci, Grki, Ki-

Varčevalno

železo.

Električno železo bo varovalo moško moč kot ne more nobena druga stvar. Toplota, katero izdaja, je popolnoma primerna delu, katerega vrši. Posebni ogrevalni viri ne napravljajo neudobnega prostora, kjer se lika in tudi železo samo ne povečuje toplote. Varčje z ljudmi, povečaj njih proizvode s tem modernim železom. Naš najbližji izločbeni prostor bo takoj izvršil taše naročilo.

The New York Edison Company

At Your Service

Glavni urad: Irving Place in 15. cesti.

Podružnice izločbenih prostorov za javno udobnost.

4-4 Broadway 126 Delancey Street 10 Irving Place 124 West 42d Street 151 East 86th Street 15 East 125th Street 362 East 140th Street

Varčevalne in vojno-varčevalne znamke na prodaj v vseh naših uradih.

tajei, Armenci in drugi narodi. Nekateri, ki ne razumejo dovolj angleščine, se morajo posluževati tolmačev.

V tem oddelku so bili zastopani raznovrstni poklici.

Deset odstotkov se jih je v civilnem življenju bavilo s tesarstvom, deset odstotkov jih je bilo zaposlenih pri avtomobilih in drugih podobnih industrijah; — precej je bilo tudi advokatov, učiteljev, dentistov, brivcev, ribičev, brivcev, ključavničarjev, — strojnikov in igralcev. Eden med njimi je bil celo lovilec podgan.

— Dajte mi močnega, pogumnega moža za posebno službo, — je rekel nekega dne častnik.

Par minut pozneje je privedel seržant temneglednega trusta.

— Kaj ste delali prej, predno ste prišli v armado? — ga je vprašal častnik.

— Bil sem težak v nekem skladišču, — je odgovoril.

Ljudje, ki so delali v civilni po raznih plinskih tovarnah, so prideleni saperjem in metaleem bom. Ti opravljajo najtežjo vojaško službo.

Videl sem pa tudi nekega moža, ki ni bil za vojno nič kaj navdušen. Bil je Kitajec, bivši lastnik "chopsueya". Rekel mi je sledeče besede v angleščini:

— Vojna. Podgane. Armada ni dobra... Nek stotnik je bil igravec base balla.

Revmatizem

Domače zdravilo. Daje ga oni, ki ga ima.

Spomladni leta 1892 me je napadel muskularni in vnetni revmatizem. Edinele oni, ki ima revmatizem, ve, kako sem trpel, in sicer cela tri leta. Poskušal sem zdravilo za zdravljenje in zdravilnika za zdravljenjem. Toda pomoč, ki sem jo dobil, je bila samo začasna. Slednjič sem do bil zdravilo, ki me je popolnoma ozdravilo, in bolezen se ni nikdar več povrnila. To zdravilo sem dal nekaterim, kateri trpe vsled te bolezni in katere je revmatizem pritisnil na posteljo. Zdravilo se je pri vsakem slučaju obneslo.

Moja želja je, da bi vsak, ki trpi od te ali ene revmatične bolezni, poskusil to čudovito zdravilno moč. Ne pošljite nobenega centa. Pošljite samo svoje ime in naslov in jaz vam bom poslal brezplačno poskusno. Pošljite mi pa, da jaz nočem denarja, dokler niste popolnoma zadovoljni, poslati mi ga. Ali ni prav tako? Zakaj bi trpeli še dalje, če prinaša popolno pomoč to, kar vam nudim brezplačno. Ne odlašajte. Pišite še danes.

Mark H. Jackson, No. 156 E. Gurney Bldg., Syracuse, N. Y.

Mr. Jackson je odgovoren. — Zgodnje ugotovilo je resnično.

Varčevanje == poglavitna naloga...

Voditelji naše velike republike in njim na čelu predsednik Wilson. so prišli do prepričanja, da zamore edino varčevanje v vseh stvareh, varčevanje do skrajnosti, privedi to deželo h končni zmagi.

In če bo zmagala Amerika, bo zmagal ves pošten svet nad krivico, nepoštenostjo in barbarstvom.

Vlada Združenih držav zahteva od nas, ki smo ostali tukaj, najmanj, kar more zahtevati.

Od nas zahteva, da moramo varčevati, in da imamo od tega varčevanja v prvi vrsti mi sami dobiček in šele v drugi vrsti vlada

S svojimi prihranki pomagamo vladi. Naši prihranki nam bodo dobrodošli v težjih časih kot so sedaj.

EVROPA JE IZCRPANA.

Dala je vse, kar je imela. Dala je vse, kar je morala dati.

Nam ni rečeno, da moramo, pač pa le, KAR MOREMO, čeravno v najvišji meri.

Nemci morda mislijo, da je ta kampanja za vojno-varčevalne znamke nekaj neumnega. Naj mislijo, to je njihova stvar. — V najkrajšem času bodo izprevideli, da bo ta armada ravno tako pripomogla h končni zmagi kot armada na bojiščih v Franciji.

Vaša patriotična dolžnost je v razmerju z denarjem, katerega zaslužite. Čimveč zaslužite, temveč morete in temveč morate vložiti v vojno-varčevalne znamke.

NE POZABITE, da je vojakovo življenje od visno od podpore ki mu jo dajejo ljudje doma. POMAGAJTE! Štedite in kupujte vojno-varčevalne znamke!

Sedaj lahko kupi

vsakdo

W. S. S.

za nizko ceno:

\$4.19

BUY W. S. S.

Leta 1923 bo vsaka

posamezna

W. S. S.

vredna:

\$5.00

Ni dovolj razlagati, kaj so storili Nemci. To Nemcev čisto nič ne boli. — Oni se čisto nič ne brigajo, kaj vi mislite o njih. Pomagajte svoji vladi, da jih bo premagala. To je edina stvar, katero morajo Nemci vpoštevati. Če štedite in kupujete vojno-varčevalne znamke, zadenete Nemca na ono mesto, kjer je najbolj občutljiv.

MI SE NE BORIMO ZATO, DA BI IZGUBILI PO VOJNO. Toda ali ste že pomislili, kaj bi se zgodilo, če bi JO IZGUBILI?

Hitrost zmage je odvisna od tega, kako znaš varčevati in kako znam varčevati jaz ter podpirati vlado v finančnem oziru

Kupujte vojno-varčevalne znamke ter povsipe ZMAGO! —

Ali izpolnjujete tako vestno svojo nalogo kot jo izpolnjujejo naši fantje na fronti?

Nekdo je rekel: Če bi se naši fanti tako dolgo vstavljali iti "over the top", kot se branijo nekateri ljudje kupovati vojno-varčevalne znamke in Liberty bonde, bi prišli pred vojno sodišče in bi bili ustreljeni vsled strahopetnosti.

Pomisliti je treba, da bi tega denarja ne darovali vladi, pač pa samo posodili, ter bi ga lahko dobili nazaj, kadarkoli bi hoteli.

